

Реферат на тему: "Овідій — життя і творчість"

Овідій

Реферат

Овідій — життя і творчість

Публій Овідій Назон

Зміст

1 Життя

2 Творчість

3 Перелік творів

3.1 Твори, що дійшли до нас

3.2 Твори втрачені або сумнівного походження

4 Українські переклади

5 Афоризми

6 Література

7 Посилання

8 Див. також

ОВІДІЙ, Публій Овідій Назон (Publius Ovidius Naso) (20 березня 43 до н. е. — 17 або 18 н. е.), римський поет, останній з великих поетів "золотої доби" римської літератури, твори якого мали суттєвий вплив на пізнішу європейську літературу від Середніх віків до нашого часу.

Життя

Згідно автобіографічного твору "Скорботні елегії", народився в м. Сульмон, в Апеннінах (сучасне місто бл. 140 км від Риму), в забезпеченій провінційній сім'ї, що належала до вершницького стану. Разом з братом Луцієм, який був на рік старший, навчався спочатку у граматичній школі в Римі, а потім отримав звичайну для того часу риторичну освіту. Смерть брата у віці двадцяти років справила на Овідія сильне враження. Майбутній поет виявив непересічні здібності до риторики і зайнявся було політикою, побув членом колегії тріумвірів, тобто одним з нижчих міських урядників, а потім — судової колегії децимвірів, але потяг до віршування одержав гору, і невдовзі Овідій став членом гуртка Марка Валерія Мессали. З видатних сучасників Овідій одного разу мав нагоду зустрітися з Вергілієм на декламуванні Горацієм його віршів, був знайомий з Проперцієм й Тибуллом. Освіту завершував у Афінах, після чого здійснив подорож східним Середземномор'ям, де його супроводжував поет Емілій Макр, а потім, перед поверненням до Риму, провів декілька місяців на Сицилії. Був одружений тричі, два перших закінчилися розлученням. Від другого шлюбу, ймовірно, мав дочку.

Античне погруддя Овідія

В грудні 8 н. е. імператор Октавіан Август несподівано відправив поета на заслання, в Томи, грецьку колонію біля гирла Дунаю (нині м. Констанца в Румунії). Причинами для вигнання були "образа та помилка". "Образом" стала поема "Наука кохання", що сам поет підкреслював неодноразово. Ця поема з'явилась вісьмома роками раніше, і її вихід випадково збігся зі скандалом, пов'язаним з подружньою невірністю дочки імператора Юлії. Але натяк Овідія, в чому полягала "помилка", залишився нерозгаданим. Був якийсь безпосередній привід, щось "ненароком побачене", можливо, якийсь факт, що копрометував Августа або його сім'ю. Дослідники вважають, що Овідій був довіреною особою в любовному зв'язку Юлії, інші, що він був утаємничений в династичні інтриги, з метою позбавити Тиберія, сина імператриці Лівії від попереднього шлюбу, прав наслідника.

Коли це сталося, Овідій перебував на острові Ельба. Невідомо, чи відбувався якийсь суд, можливо, таємний. Майно поета не було конфісковане, і його третя дружина, Фабія, рідня імператора, залишилась в Римі, щоб домогтися помилування. Перед від'їздом вигнанець спалює "Метаморфози", хоча саме цей твір поет вважав запорукою свого безсмертя, своїм пам'ятником; на щастя, друзі зберегли копії твору. На засланні лише віра в відданість дружини та сподівання на милість імператора слугували Овідію єдиною втіхою. Після смерті Августа у 14 н. е., з'явилась надія на швидке звільнення, проте у Тиберія, до якого поет звертався через його племінника Германіка, розуміння не знайшов. Під кінець життя Овідій, вочевидь, змирився з долею.

Творчість

Овідій виховувався в атмосфері імперії Октавіана Августа, коли по закінченню громадянських воєн надзвичайно зросла заможність італійських землевласників. Поет відобразив у своїй творчості ідеологію вершницького стану, що досяг в той час свого найвищого економічного розвитку. Соціальна та філософська проблематика, характерна для попереднього літературного покоління (Вергілій, Горацій), Овідієві чужа. В його творчості переважають еротичні теми, в яких головним є не глибокі почуття, а дотепна іронічна гра традиційними літературними мотивами, з постійними переспівами як попередників, так і самого себе. Твори Овідія відрізняються віртуозною легкістю і гнучкістю стилю, яким він володів досконало.

Блискучій поетичний дебют Овідія ("Любовні елегії") пов'язаний з еротичною елегією, поширеним жанром в його час. В цьому жанрі відбилися настрої середніх верств суспільства, які поринали від суспільної діяльності в сферу особистого життя. Поет згадує своїх попередників — Корнелія Галла, Альбія Тібулла та Секста Проперція; однак він не був лише наслідувачем, свої елегії він складає в цілком іншій тональності, грайливого, часом легковажного трактування теми кохання. Публічні декламації "Любовних елегій" відразу принесли їх авторові загальне визнання. Несподівано елегії отримали політичну забарвленість, коли поет полемізував проти тенденцій Октавіана Августа законодавчим шляхом відновити суворість сімейних звичаїв. Нову форму для варіації елегії поет створює в збірці "Героїди", де у вигляді скаргень міфічних героїнь на своїх коханців та чоловіків, з якими вони були в розлуці, майстерно розкривається

психологія окремих героїнь. Овідій бере матеріал з трагедій Евріпіда та творів еліністичної літератури й мистецтва, проте міфологічні образи модернізує, зберігаючи лише традиційні імена та ситуації.

Присвятивши любовній елегії майже десять років, Овідій викінчує три книги дидактичної поеми "Наука кохання", що містить практичні поради для закоханих, й "Засоби від кохання". Елегії написані в іронічно-повчальному тоні у витонченій риторичній техніці своєю композицією пародіюють наукові трактати. Поет не приховував свого зверхнього ставлення до офіційного прославляння стародавніх чеснот. Суто практичним твором "Про косметику", Овідій підвів підсумок своїй діяльності як поета любові і звернувся до більш серйозних тем.

"Метаморфози" Овідія. Фрагмент давньоримського рукопису

Овідій береться до здійснення справді величезного задуму: розпочинає поему "Фасти", де, йдучи за календарем, від свята до свята, хоче описати сотні міфів та історичних подій, пов'язаних з історією Риму. Цей твір набував державної ваги, тому що імператор Октавіан Август дбав про відновлення храмів та релігійних свят, відчуючи себе послідовником Юлія Цезаря. Овідій виступає в ролі охоронця державної ідеології. Одночасно з "Фастами", що мали включати дванадцять книг поет створює ще обширніший епічний твір — поему "Метаморфози", в якій у вигляді зв'язної поеми на матеріалі міфів про різноманітні перевтілення автор задумав пояснити все, що відбувається в мінливому світі природи. В цьому творі Овідій розгортає понад двісті сказань про чудесні метаморфози, починаючи від створення світу як першого "перетворення" хаоса на космос і закінчуючи офіційним міфом про перетворення Юлія Цезаря на зірку.

Через зіслання "Метаморфози" залишились не відшліфованими остаточно, а "Фасти" були завершені тільки наполовину. Сумна метаморфоза спіткала самого поета, на зісланні творчість носила переважно ліричний характер. П'ять книг твору "Скорботні елегії" та чотири книги "Послань з Понту" містять переважно нарікання на долю вигнанця; "Ібіс" — гнівна відповідь проти якогось недоброзичливця; дидактична поема "Наука рибальства", що залишилась незавершеною.

З творів Овідія, що не дійшли до нас, в античності високо цінувалася трагедія "Медея", де розкривається постать непогамовної в своїх пристрастях жінки. Популярність Овідія в античності та в середні віки була величезною. "Метаморфози" сприймалися як язичницька Біблія, що підлягала алегоричному тлумаченню. Для світської поезії Овідій був вчителем любові, а навколо життя складалися легенди. Епоха Відродження принесла з собою численні новелістичні переробки овідієвих міфів, а в XVII-XVIII ст. ці міфи слугували невичерпним джерелом оперних та балетних тем. Цитуваннями з Овідія підкріплювали свої настанови автори поетик, читаних в Києво-Могилянській академії. В цьому середовищі (свідectва Б. Коннора, Шерера) вважалося, що могила Овідія знаходиться десь на території України, і це переконання дожило до доби Просвітництва. Овідія наслідував Г. Сковорода ("Похвала астрономії")

В XIX ст. образ поета-вигнанця звертав увагу О. Пушкіна, захоплено відгукувався

про нього Т. Шевченко, називаючи "найдосконалішим творінням всемогутнього творця всесенної".

Перелік творів

Твори, що дійшли до нас

* (10 до н. е.) Любовні елегії (Amores), п'ять книг, пізніше (бл. 1 н. е.) перероблених в три.

* (5 до н. е.) Героїди (Heroides або Epistulae Heroidum, "Послання героїнь", 21 послання (листи 16-21 складені бл. 4-8 рр. н. е.).

* (5 до н. е.) Засіб від кохання (Remedia amoris).

* (5 до н. е.) Про косметику (Про жіночі косметики або Засіб з догляду за жіночим обличчям) (Medicamina faciei femineae) , збереглося 100 рядків.

* (2 до н. е.) Наука кохання (Ars amatoria), три книги (частково написані пізніше).

* (8 н. е.) Метаморфози (Metamorphoseon), 15 книг.

* (9 н. е.) Ібіс (Ibis), поема.

* (10 н. е.) Скорботні елегії (Tristia), одна книга.

* (10 н. е.) Послання з Понта (Epistulae ex Ponto), чотири книги.

* (12 н. е.) Фасти, або Римський календар (Fasti), збереглося шість книжок, перші шість місяців року.

(Дати досить приблизні)

[ред.]

Твори втрачені або сумнівного походження

* Медея (Medea), втрачена трагедія про Медею.

* Горіхове дерево (Nux) — ввіжається сумнівним.

* Втішення, адресоване Лівії або Траурна пісня на смерть Друза (Consolatio ad Liviam або Epicedium Drusi) — часто помилково приписується Овідію.

* Наука рибальства (Haleutica) — твір сумнівного походження.

[ред.]

Українські переклади

У журналі "Зоря" (Львів, 1880-97) було опубліковано декілька перекладів з "Метаморфоз"; перекл. Олена Пчілка та О. Маковей. Д. Николишин у 1920-х роках виконав переклад першої пісні шумковим віршем, в якому твір набував української народної форми, що посилювалося переробленням імен (напр. "батько Сатурненко", "Дафна Пенейвна" тощо). Суттєвим кроком стали переклади елегій Миколи Зерова, гекзаметр під рукою майстра став могутнім виражальним засобом, а не лише монотонним поєднанням дактилів. Окремі уривки з "Метаморфоз" здійснила Ю. Кузьма. Повний і довершений переклад "Метаморфоз" належить А. Содоморі.

Афоризми

* "Сказано — зроблено"

* "Навчатися дозволено й у ворога"

* "Заборонений плод солодкий"

* "Мистецтво полягає в тому, щоб в творі мистецтва його не було помітно"

* "Ми захоплюємося старовиною, але живомо сучасністю"

* "Ніщо так не приваблює жінок, як обіцянки"

Література

* Публій Овідій Назон. Метаморфози / Пер. з латинської А. Содомори. — Київ: Дніпро, 1985. — 302 с.

* Публій Овідій Назон. Любовні елегії. Мистецтво кохання. Скорботні елегії / Пер. з латинської А. Содомори. — Львів: Літопис, 1999. — 299 с. ISBN 966-500-061-6

Посилання

* Публій Овідій Назон. Переклади А.Содомори, М.Зерова, Г.Кочура, Ю.Кузьми, І.Франка.